

NOSTĀJA

Nr.2017/NP2

Apstiprināts 04.03.2017. Domes sēdē

Par iedzīvotāju ienākuma nodokli – attaisnotajiem izdevumiem par izglītību

ORGANIZĀCIJA

Latvijas Studentu apvienība (turpmāk — LSA) pārstāv Latvijas studējošo intereses nacionālā un starptautiskā līmenī. Saskaņā ar Augstskolu likumu apvienības biedri ir visu Latvijas augstskolu studējošo pašpārvaldes. LSA pauž demokrātiskā procedūrā formulētu, reprezentatīvu Latvijas studējošo viedokli.

SITUĀCIJA

Latvijā kopš 2001. gada ir spēkā esoši Ministru kabineta noteikumi *Nr. 336 Noteikumi par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību un ārstnieciskajiem pakalpojumiem*, kas nosaka: "fiziskās personas - iedzīvotāju ienākuma nodokļa maksātāja attaisnotajos izdevumos ietveramos izdevumus par izglītības un ārstniecisko pakalpojumu izmantošanu, kuru kopējā summa taksācijas gada laikā nepārsniedz maksātājam un viņa ģimenes locekļiem 215 EUR katram. No tā izriet, ka iesniedzot gada ienākumu deklarāciju, nodokļu maksātājs par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību no maksimālās summas gadā 215 EUR var atgūt 23% (iedzīvotāja ienākuma nodokļa likmes apmērs), proti, 49,45 EUR. Ja izdevumi aizvadītajā gadā ir bijuši lielāki, tad pārējā summu tiek pārnesta uz nākamo gadu, kas kopumā tiek apmaksāta ne ilgāk kā piecu gadu periodā.

Atgūstamās naudas summas lielumus praktiski neveicina iedzīvotāju izvēli par labu privāto līdzekļu ieguldīšanai augstākajā izglītībā, ņemot vērā to, ka pēdējo 16 gadu laikā ar studijām saistītās izmaksas ir augušas, bet iespējas atgūt naudas līdzekļus par attaisnotajiem izdevumiem par izglītību ir palikušas nemainīgas, proti, Noteikumos norādītie 215 EUR.

Personas privāto līdzekļu ieguldīšanu augstākajā izglītībā varētu veicināt attaisnoto izdevumu ierobežojumu neattiecināšana uz augstāko izglītību, kā tas ir izdevumos par zobārstniecības un protezēšanas pakalpojumiem. Proti, tiek atmaksāti 23% neatkarīgi no iesniegtās summas, bet ņemot vērā personas darba devēja veiktās iedzīvotāja ienākuma nodokļa iemaksas iepriekšējā gadā.

NOSTĀJA

LSA pauž nostāju, ka laikā līdz Latvijā tiks ieviesta valsts dotēta augstākā izglītība, nepieciešams mērķtiecīgi atbalstīt privātpersonas, kuras iegulda savas privātos līdzekļus publiskajā labumā – augstākajā izglītībā.

Nepieciešams neattiecināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnoto izdevumu ierobežojumus uz augstāko izglītību (Noteikumos norādītie 215 EUR), rosinot pakāpenisku, ar valsts budžeta iespējām savienojamu plānu, sākot no augstākās kvalifikācijas četros posmos:

1. pirmajā posmā neattiecināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnoto izdevumu ierobežojumus doktorantūras studiju programmām;
2. otrajā posmā būtiski palielinot ierobežojuma summu maģistrantūras studiju programmu izdevumiem;
3. trešajā posmā neattiecināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnoto izdevumu ierobežojumus maģistratūras studiju programmām, būtiski palielinot ierobežojuma summu bakalaura studiju programmu izdevumiem;
4. ceturtajā posmā neattiecināt iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnoto izdevumu ierobežojumus bakalaura studiju programmām un koledžu studiju programmām.

REZULTĀTS

Neattiecinot iedzīvotāju ienākuma nodokļa attaisnoto izdevumu ierobežojumus uz augstāko izglītību, tiks nodrošināts atbalsts ne vien privāto augstskolu studentiem, bet arī valsts dibināto augstskolu reflektantiem savā studiju izvēlē, gadījumā, ja students nav ieguvis valsts finansēto studiju vietu, rēķinoties ar konkrēto atgūstamo naudas summu par attaisnotajiem izdevumiem.

Prezidente

M. Belova